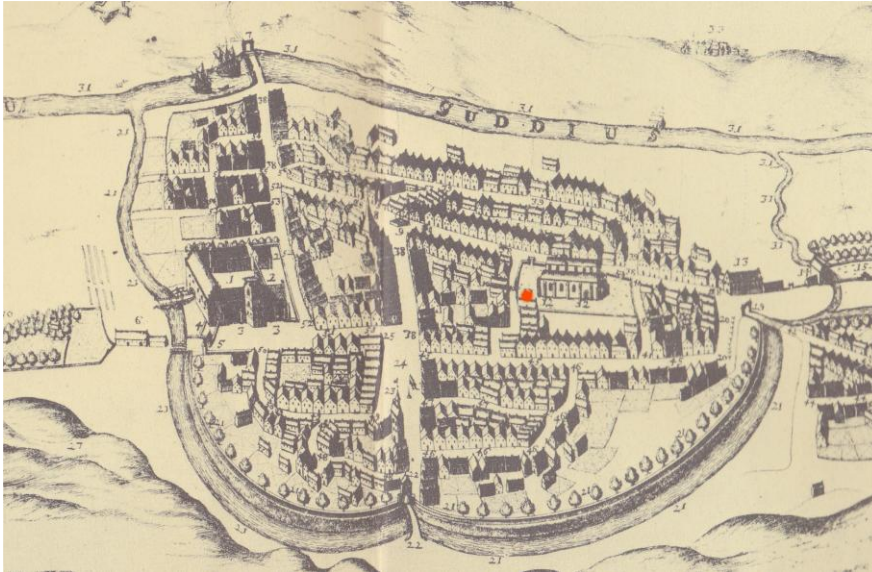

Fra Randers latinske Skole til Randers Statsskole.

Prospekt af Randers omkr. 1670. Skolens placering er markeret med rødt.

Randers Statsskoles officielle fødselsår er 1542. I dette år bestemte Chr. d. 3. ”Udi hver købstad skal der alene være én skole,.....”. Men allerede i 1449 er der bevaret et vidnesbyrd om en skole i Randers:”at SCHOLEN i Randers laa till Wor Frw kircke same stedz.”

Den første latinske skole i 1542 var placeret nordøst for Sct. Mortens kirke. (markeret på ovenstående prospekt.) Der er i brolægningen lagt en sten:

Det var dog ikke skolens præcise beliggenhed.

Den lå nærmere i forlængelse af Helligåndshuset.

Latinskolens placering fra 1542 – 1783, hvor nu de på billedet eksisterende 2 bygninger ligger.

I "Randers historisk-topografisk beskrivelse med biografier 1924" står der på side 214:
"Hvad man imidlertid med sikkerhed ved, er at Latinskolen indtil 1780 laa i en lille grundmuret Bygning i det nordøstlige Hjørne af Kirkegaarden ved Sct. Mortens Kirke med Forsiden ud til Østre Kirkestræde, altsaa lige overfor Løveapotekets Ejendom mod Kirketorvet."
"Det skal have været meget gammelt, fugtigt og faldefærdigt, og skal man ved Betegnelsen grundmuret forstaa, at det var helt af sten, gør man næppe Fejl i at antage, at det var bygget af Munkene. Et Skolehus, opført paa Chr. III.s Tid og derefter, vilde utvivlsomt være af bindingsværk".
Det passer meget fint sammen med, hvordan skolen beskrives i Pontoppidan:
Den Danske Atlas 1768, bind IV side 382:"Den Latinske Skole, en grundmuret Bygning ved Kirkegaarden, har 4 Lærere, nemlig Rector og 3 Hørere. Disciplenes Tal er 24 og undertiden flere. Skolen som nu er, er stiftet ved Reformations=Tiden, ellers har der ved Vor Frue Kloster og Kirke før Reformationen ogsaa været en Skole. Den er af Kongerne Christian III. og Frederik II. beneficeret, og har siden af Indvaanerne og andre faaet mange gode Legata, men ved Mariager Skoles Afgang ere og dens Indkomster forbedrede. Hvad til Skolen er henlagt, findes i HOFMANS Fund. Tom. II pag. 366. seqv.

Skolens næste adresse var i Helligåndshuset.

Her havde skolen til huse fra 1783-1857.

Fra 1857 til 1926 var skolen beliggende i Vestergade Nr. 36

I dag er skolen hjemhørende på Rådmands Boulevard i arkitekt Hack Kampmanns smukke bygning.

De fleste af skolens gamle bøger er flyttet med hver gang skolen har skiftet opholdssted, og rigtig mange af disse bøger eksisterer endnu.

Bøgerne måtte dog ud på endnu en flytning i foråret 1945, da det tyske militær beslaglagde skolen. For at sikre skolens materialer med mere blev de flyttet til forskellige steder i byen.

En lærer ved Randers Statsskole har fortalt, at hendes mors fætter, der dengang var elev på Randers Statsskole, var med til at flytte bøgerne til Randers Kloster. Der er ikke kendskab til denne hændelse, hverken hos Randers Stadsarkiv, Randers kloster eller Randers Statsskole selv. Alligevel skal hændelsen omtales her. Tidspunktet for bøgernes tilbageflytning er ukendt, men mon ikke det foregik hen over sommeren 1945.